

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Циклова комісія гуманітарної та соціально-економічної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

Наталія БРАГАР

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ**

Спеціальність **223 «Медсестринство»**

Освітньо-професійний ступінь - **фаховий молодший бакалавр**

Форма навчання- **денна**

Кваліфікація - **Сестра медична**

Термін навчання - **3 роки 10 місяців**

Кількість кредитів - **3,0**

Загальна кількість годин - **90 годин**

з них: лекції - **16 годин**

семінари - **14 годин**

самостійна робота - **60 годин**

Залік (семестр)- **VI**

Програма складена відповідно до
ОПП «Медсестринство» 2024 р.

Схвалена на засіданні ЦМК
гуманітарної та соціально-
економічної підготовки
Протокол №1 від «21» серпня 2025 р.
Голова ЦМК, Світлана СІРИК

Запоріжжя 2025

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ. Робоча навчальна програма з підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», напряму підготовки 223 «Медсестринство». – Запоріжжя, Медичний фаховий коледж ЗДМФУ, 2025р. – 32 с.

Укладач: Юлія ОЛЬХОВІКОВА, викладач першої кваліфікаційної категорії.

Схвалено на засідання циклової комісії гуманітарної та соціально-економічної підготовки.

Протокол № 1 від «21» серпня 2025 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни «Основи філософських знань» складено для медичних закладів вищої освіти та ЗФПО відповідно для медичних сестер за спеціальністю 223 «Медсестринство» до складових ОПП «Сестринська справа», затвердженої Педагогічною радою Медичного фахового коледжу ЗДМФУ у 2025 році.

Метою викладання філософії є формування у студентів цілісного уявлення про світ, людину як цілісність, про роль медицини у ствердженні сенсу людського буття, розуміння сучасного стану медицини та передбачення перспектив її розвитку.

Вивчення філософії студентами має велике значення у вихованні майбутніх медиків, формуванні їх переконань, діалектичного мислення, підвищенні їх культурного рівня.

Вивчення філософії дає можливість зрозуміти загальні закономірності розвитку традиційної та нетрадиційної медицини в системі загальнолюдської практики. Аналіз хибних думок і помилок в окремих концепціях, у тлумаченні фактів дійсності сприяє виробленню навичок критичного підходу до сучасного стану медичної науки та клінічної практики. Одночасно формується повага до досвіду минулих поколінь, розуміння необхідності брати з нього все найкраще, збагачувати його власним сумлінням.

Тому завдання філософії полягає в тому, щоб ознайомити студентів з історичним та логічним методами дослідження, методом сходження від абстрактного до конкретного, що є необхідною умовою пізнання та клінічної практики у медицині. Розкрити закономірності розвитку людини як головного об'єкта дослідження та медичного впливу, навчити знаходити головні ланки причинно-наслідкових зв'язків і відрізняти їх від побічних як у матеріальних, так і в духовних процесах; простежити закономірності об'єктивації й матеріалізації ідей на прикладах діяльності зарубіжних та вітчизняних діячів науки та практики, виробити навички аргументації власних переконань.

Після вивчення дисципліни ***студенти повинні знати:***

- основні закономірності розвитку природи та суспільства, медицини як галузі людської діяльності;
- етапи становлення та розвитку філософії і медицини в зарубіжних країнах та в Україні;
- головні проблеми диференціації та інтеграції наук про людину як цілісність;
- суть діалектичного мислення, творчого аналізу, явищ дійсності;
- основи процесу наукового пошуку, форми і методи наукового пізнання;
- структуру та суть людської практики, місце медичної діяльності в оздоровленні та розвитку суспільства.

Студенти повинні вміти:

- об'єктивно, на наукових засадах аналізувати будь-які, у тому числі,

- нестандартні, явища й процеси, причинно-наслідкові зв'язки дійсності;
- визначати місце та роль певного факту у формуванні статусу людини, сенсу діяльності медика, медицини майбутнього;
 - розумітися на суті нозологізму, гіпократизму та неогіпократизму як крайнощів, які здатні спричинити неадекватні практичні дії медика;
 - орієнтуватися у системі зв'язків медицини і філософії, розуміти їх значення для формування особистості;
 - розумітися на релігійно-філософських основах східних систем самооздоровлення;
 - вміти визначати роль соціальних детермінацій у формуванні психічного здоров'я та виникненні психічних розладів;
 - визначати сенс соціальних цінностей у системі медичної діяльності;
 - застосовувати знання законів і категорій діалектики для аналізу валеологічних і патологічних, санологічних проблем хвороби.

Компетенції, які забезпечують навчальною дисципліною.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 223«МЕДСЕСТРИНСТВО»

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві	6	2		4
2	Філософія і медицина Стародавнього світу	6		2	4
3	Філософія і медицина Середньовіччя та епохи Відродження	6	2		4
4	Філософія і медицина в епоху Нового часу та Просвітництва	8	2	2	4
5	Німецька класична філософія та марксизм	4			4
6	Філософія XIX—XX ст.	8	2	2	4

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
7	Філософська думка в Україні	4			4
8	Філософський зміст проблеми буття	6	2		4
9	Проблема свідомості у філософії та медицині	6		2	4
10	Діалектика — філософська основа медицини	6	2		4
11	Основні категорії діалектики і проблеми детермінізму, цілісності та структурності в медицині	6		2	4
12	Філософське пізнання. Специфіка медичного пізнання	8	2	2	4
13	Філософський підхід до розуміння людини	6	2		4
14	Філософські проблеми медицини	6		2	4
15	Духовне життя суспільства	4			4
	Усього	90	16	14	60

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ТЕМА 1. ФІЛОСОФІЯ, ЇЇ ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗМІСТ І ФУНКЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: філософія, філософствування, мудрість, дискурс, праксис, світогляд, світовідчуття, світорозуміння, світосприйняття, типи світогляду, наука, релігія, міф, ідеологія, метафізика, онтологія, гносеологія, антропологія, аксіологія, логіка, рефлексія, соціальна філософія, етика, методи філософії, предмет філософії, функції філософії, категорії філософії.

ЛЕКЦІЯ

План.

1. Світогляд, його структура та роль в життєдіяльності людини.
2. Історичні типи світогляду.
3. Специфіка філософського світогляду. Основне питання філософії.
4. Методи та функції філософії.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Взаємозв'язок філософії та медицини. Історико-філософський процес.
«Основне питання філософії»: різноманітність підходів.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Крालюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.

21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 2. ФІЛОСОФІЯ І МЕДИЦИНА СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ.

Основні поняття: веди, даршани, міманса, йога, ньяя, санкх'я, веданта, санкх'я, буддизм, джайнізм, карма, нирвана, даосизм, конфуціанство, легізм, космос, хаос, першооснова, апейрон, космоцентризм, натурфілософія, софісти, першоелемент, майєвтика, ейдос, форма, Єдине, Благо, Логос, діалектика, епохе, атомізм, метафізика, кінізм, стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм, неоплатонізм.

Семінар: 2 год.

СЕМІНАР

План.

1. Давньоіндійська філософія: періодизація, джерела.
2. Школи індійської філософії.
3. Медицина Стародавньої Індії.
4. Давньокитайська філософія: основна ідея — ідея Дао.
5. Два основні напрями Китайської філософії — даосизм і конфуціанство.
6. Медицина Стародавнього Китаю.
7. Філософія античного світу: періодизація античної філософії.
8. Досократична філософія. Софісти.
9. Етичні принципи Сократа. Платон, Арістотель, Епікур їх філософські ідеї.

САМОСТІЙНА РОБОТА- 4 год.

Етичні принципи Сократа. Платон, Арістотель, Епікур, їх філософські ідеї. Школа стоїків. Становлення класичної античної медицини. Гіппократ про людину, природу та причину хвороб.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 3. ФІЛОСОФІЯ І МЕДИЦИНА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: апологетика, патристика, отці церкви, схоластика, номіналізм, реалізм, концептуалізм, універсалії, теоцентризм, провіденціалізм, антропоцентризм, гуманізм, ренесанс, пантеїзм, реформація, контрреформація, геліоцентризм, макеавелізм, утопічний соціалізм, креаціонізм.

Лекція

План.

1. Загальна характеристика Середньовічного світогляду і філософії.
2. Особливості, етапи, представники східної та західної патристики.
3. Схоластика і містика. Проблема універсалій у Середньовічній філософії.
4. Розвиток медицини в епоху Середньовіччя. Вчення К. Галена.
5. Взаємовідношення віри і розуму, філософії та теології у Фоми Аквінського та пізній схоластиці.
6. Філософські ідеї Відродження.

САМОСТІЙНА РОБОТА- 4 год.

Основні ідеї та принципи середньовічної філософії. Теоцентризм. Проблема пізнання. Вчення про людину. Етапи середньовічної філософії. Схоластика і містика як напрями середньовічної філософії. Вчення Фоми Аквінського. Розвиток медицини в епоху Середньовіччя. Вчення К. Галена. Поняття “Відродження” та характерні риси духовного життя цієї доби. Антропоцентризм. Гуманізм. Утопія. Провідні напрями ренесансного філософствування. К. Цельс про медицину.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошовець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.

8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 4. ФІЛОСОФІЯ І МЕДИЦИНА В ЕПОХУ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА.

Лекція: 2 год. Семінар: 2 год.

Основні поняття: емпіризм, раціоналізм, сенсуалізм, вродженні ідеї, субстанція, методологія, монади, агностицизм, Просвітництво, природні права людини, романтизм, теорія суспільного договору, механістичний матеріалізм, *tabula rasa*.

ЛЕКЦІЯ

План.

1. Емпіричний напрям у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Дж. Локк, Д. Юм).

- 2.Рационалістичний напрям у філософії Нового часу (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц).
- 3.Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст.
- 4.Френсіс Бекон: філософські погляди в медицині.

СЕМІНАР

План.

- 1.Емпіричний напрям у філософії Нового часу.
- 2.Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст.
- 3.Френсіс Бекон: філософські погляди в медицині.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4год.

Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст.
Френсіс Бекон: філософські погляди в медицині.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошевець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч.посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. —К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.

15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 5. НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ ТА МАРКСИЗМ.

Основні поняття: об'єктивний ідеалізм, суб'єктивний ідеалізм, абсолютний Дух, об'єктивний Дух, суб'єктивний Дух, антиномії розуму, практичний розум, категоричний імператив, гіпотетичний імператив, трансцендентальна філософія, академізм, діалектика, антиномії, система, прогрес, апіоризм, річ в собі, феномен, ноумен.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Особливості німецької класичної філософії. Філософські ідеї І. Канта та їх розвиток у його послідовників. “Етика обов’язку” І. Канта в контексті медицини. Філософія Г. Гегеля. “Антропологічний принцип” філософії Л. Фейєрбаха. Формування філософії марксизму. Розвиток марксистської філософії.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 6. ФІЛОСОФІЯ ХІХ-ХХ СТ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: позитивізм, неопозитивізм, прагматизм, філософія життя, психоаналіз і неофрейдизм, екзистенціалізм, постпозитивізм, лібідо, сублімація, підсвідоме, архетипи колективного несвідомого, екзистенція, діалектичний матеріалізм, марксизм, феноменологія, герменевтика, атеїзм, сцієнтизм, «філософія життя», ірраціоналізм, персоналізм, герменевтика.

ЛЕКЦІЯ

План.

1. Особливості, представники та течії некласичної філософії ХХ ст.
2. Ірраціоналістичні та сцієнтичні течії в некласичній філософії ХІХ ст.
3. Науково-натуралістична філософія ХХ ст.
4. Антропологічно-гуманістична філософія ХХ ст.
5. Сучасна постнекласична філософія.

Семінар: 2 год.

СЕМІНАР

План.

1. Медицина: лікарі-філософи Росії ХІХ – першої половини ХХ ст.
2. Особливості духовних процесів і розвитку філософії ХХ ст.
3. Сцієнтистські напрями у зарубіжній філософії ХХ ст.
4. Напрями антропологічного спрямування у філософії ХХ століття.
5. Метод психоаналізу для лікування неврозів.
6. Релігійна філософія ХХ ст.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Метод психоаналізу для лікування неврозів (З. Фройд). Культурологічні та історіософські напрями філософії ХХ ст. Релігійна філософія ХХ ст.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.

7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 7. ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА В УКРАЇНІ.

Основні поняття: кордоцентризм, гуманізм, просвітництво, концепція «трьох світів», гуманізм, сродна праця, національна ідея.

САМОСТІЙНА РОБОТА- 4 год.

Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки. Філософська думка часів Київської Русі. Філософія українського Відродження та Бароко. Філософія Г.С. Сковороди. Класична українська філософія. Філософія в

Радянській Україні. Філософія української діаспори в 1920—1990 рр. Розвиток медицини в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. —К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.

21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 8. ФІЛОСОФСЬКИЙ ЗМІСТ ПРОБЛЕМИ БУТТЯ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: онтологія, буття, суще, природа, світ, субстанція, дух, матерія, атрибут, акциденція, ідеалізм, матеріалізм, нова онтологія, діалектика, метафізика, релятивізм, категорії буття, рух, розвиток простір, час, причина, наслідок, зміст, форма, сутність, явище, закон.

ЛЕКЦІЯ

План.

- 1.Онтологічна проблематика в філософії.
- 2.Діалектика основних форм буття.
- 3.Філософське поняття «світу».
- 4.Єдність матерії, руху, простору і часу.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Методологічне значення проблеми матерії і руху для біології та медицини. Вклад медицини в розвиток філософських думок про форми руху матерії, простору і часу.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошовець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.

5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 9. ПРОБЛЕМА СВІДОМОСТІ У ФІЛОСОФІЇ ТА МЕДИЦИНІ.

Семінар: 2год.

Основні поняття: свідомість, душа, психіка, акти свідомості, ідеальність свідомості, темпоральність свідомості, самосвідомість, інтенціональність свідомості, несвідоме, надсвідоме, колективне несвідоме,

рефлексія, ментальність, відображення, суспільна свідомість, мова, антропосоціогенез.

СЕМІНАР

ПЛАН.

1. Свідомість—людина—праця.
2. Свідомість і несвідоме.
3. Свідомість і духовний світ людини.
4. Проблема співвідношення фізіологічного і психічного у медицині.
5. Місце психотерапії в сучасному житті та структурі професійної діяльності медичного працівника.

САМОСТІЙНА РОБОТА- 4 год.

Природа свідомості. Свідомість-людина-праця. Антропосоціогенез.

Ідеальність та інші властивості свідомості. Свідомість і несвідоме.

Свідомість і духовний світ людини. Проблема співвідношення фізіологічного і психічного у медицині. Слово як лікувальний фактор. Місце психотерапії в сучасному житті та структурі професійної діяльності медичного працівника.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошевець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.:

ЦУЛ, 2019. – 500 с.

13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. —К.: Магнолія, 2020. – 284 с.

14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.

Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.

15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.

16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.

17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.

18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.

19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.

20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.

21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.

22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.

23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 10. ДІАЛЕКТИКА - ФІЛОСОФСЬКА ОСНОВА МЕДИЦИНИ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: діалектика, метафізика, теорія розвитку, теорія пізнання, матеріалізм, принцип розвитку, принцип взаємозв'язку, простір, час, матерія, рух, об'єктивна діалектика, суб'єктивна діалектика, закони діалектики, діалектична суперечність.

ЛЕКЦІЯ

План.

1. Становлення діалектичних ідей в історії людського пізнання.
2. Основні принципи діалектики.
3. Поняття закону в філософії і медицині. Особливості прояву законів діалектики в медицині.
4. Всезагальний взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ у медицині.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Особливості прояву законів діалектики в медицині. Всезагальний взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ у медицині.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошевець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.

19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 11. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ДІАЛЕКТИКИ І ПРОБЛЕМИ ДЕТЕРМІНІЗМУ, ЦІЛІСНОСТІ ТА СТРУКТУРНОСТІ В МЕДИЦИНІ.

Основні поняття: загальні поняття, філософські категорії, причина, наслідок, необхідність, випадковість, частина, ціле, окреме, одиничне, загальне, особливе, всезагальне, теза, антитеза, синтез, детермінізм, цілісність, структурність.

Семінар: 2 год.

СЕМІНАР

План.

1. Загальна характеристика філософських категорій.
2. Причина і наслідок. Зовнішнє і внутрішнє. Проблема причинності в медицині.
3. Необхідність і випадковість. Можливість і дійсність. Значення категорій необхідності і випадковості, можливості і дійсності для медицини.
4. Частина і ціле. Зміст і форма. Проблема цілісності і структурності в медицині.
5. Одиничне, особливе і загальне. Суть і явище. Проблема одного і загального, сутності і явища в медицині.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Проблема цілісності і структурності в медицині. Одиничне, особливе і загальне. Суть і явище. Проблема одного і загального, сутності і явища в медицині.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 12. ФІЛОСОФСЬКЕ ПІЗНАННЯ. СПЕЦИФІКА МЕДИЧНОГО ПІЗНАННЯ.

Лекція: 2 год. Семінар: 2 год.

Основні поняття: гносеологія, епістемологія, знання, віра, агностицизм, релятивізм, скептицизм, емпіризм, сенсуалізм, раціоналізм, інтуїтивізм, чуттєве пізнання, раціональне пізнання, інтуїтивне пізнання, форми пізнання, істина, абсолютна істина, відносна істина, методи пізнання, інформація.

ЛЕКЦІЯ

План.

- 1.Предмет теорії пізнання. Істина в філософії.
- 2.Методи наукового пізнання і специфіка їх використання в медичних дослідженнях.
- 2.Поняття "практика". Функції та види практичної діяльності.
- 3.Діагностика — специфічна форма пізнання. Діагностика і кібернетика. Метод аналогії в діагностичному процесі.
- 4.Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок. Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення.

СЕМІНАР

План.

- 1.Предмет теорії пізнання. Істина в філософії.
- 2.Методи наукового пізнання і специфіка їх використання в медичних дослідженнях.
- 2.Поняття "практика". Функції та види практичної діяльності.
- 3.Діагностика — специфічна форма пізнання. Діагностика і кібернетика. Метод аналогії в діагностичному процесі.
- 4.Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок. Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення.

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4год.

Метод аналогії в діагностичному процесі. Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок. Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 13. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ЛЮДИНИ.

Лекція: 2 год.

Основні поняття: антропологія, людина, індивід, індивідуальність, особа, особистість, свобода і необхідність, вибір, совість, гуманізм, сутність і екзистенція, практика, праця, досвід, еволюція, дух, духовність, тілесність, життя, смерть, безсмертя, евтаназія, клонування.

ЛЕКЦІЯ

План.

1. Філософія та антропологія. Основні принципи філософсько-антропологічної характеристики людини. Філософські основи медичної антропології.
2. Тіло і душа: релігійна постановка проблеми. Тіло і душа: як проблема філософії і науки.
3. Психіка і свідомість. Роль праці в антропогенезі.
4. Людина як особистість. Соціалізація особистості. Загадка людського "Я". Особистість у пошуках сенсу життя.
5. Проблема життя і смерті у філософії і медицині.
6. Медицина і виховання людини. Становлення особистості людини (теоретичні і практичні питання виховання студентів-мед

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Проблема життя і смерті у філософії і медицині. Медицина і виховання людини. Становлення особистості людини (теоретичні і практичні питання виховання студентів-медиків).

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошевець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.

8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 14. ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ.

Основні поняття: методологія, екосоціум, філософські категорії, соціально-біологічна проблема, психосоматична проблема, проблема норми, етика, медична етика, біоетика, мораль.

Семінар: 2 год.

СЕМІНАР

План

1. Філософія медицини і медицина як наука.
2. Філософські категорії і поняття медицини.
3. Співвідношення соціального і біологічного в людині. Гносеологічні питання теорії хвороби в сучасній медицині.
4. Філософія принципів взаємовідносин медичного працівника і пацієнта.
5. Філософія історичних моделей медичної етики: гіппократова модель (принцип “Не нашкодь”); “Клятва Гіппократа” — основа всіх найновіших кодексів лікарської етики; модель Т. Парацельса (принцип “Роби добро”); деонтологічна модель (принцип “Дотримання обов’язку”); біоетична модель медичної етики (принцип “Поваги прав і гідності пацієнта”).

САМОСТІЙНА РОБОТА – 4 год.

Філософія історичних моделей медичної етики: гіппократова модель (принцип “Не нашкодь”); “Клятва Гіппократа” — основа всіх найновіших кодексів лікарської етики; модель Т. Парацельса (принцип “Роби добро”); деонтологічна модель (принцип “Дотримання обов’язку”); біоетична модель медичної етики (принцип “Поваги прав і гідності пацієнта”).

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошевець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.:

ЦУЛ, 2019. – 500 с.

13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. —К.: Магнолія, 2020. – 284 с.

14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.

Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.

15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.

16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.

17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.

18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.

19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.

20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.

21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.

22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.

23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМА 15. ДУХОВНЕ ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА.

Основні поняття: культура, цивілізація, культ, звичаї, криза культури, попкультура, контркультура, елітарна культура, антикультура, національна культура, духовна і матеріальна культура, інтелігентність, суспільний ідеал, криза культури.

САМОСТІЙНА РОБОТА- 4 год.

Сутність духовного життя суспільства. Індивідуальна і суспільна свідомість. Система суспільної свідомості. Суспільна психологія та ідеологія. Суспільна свідомість у житті суспільства. Мораль. Релігія. Мистецтво. Культура.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.
2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- 1.Світогляд і філософія як форми людського самовизначення в світі.
- 2.Світогляд і філософія: порівняльний аналіз.
- 3.Структура і типологія світогляду. Роль світогляду в житті людини.
- 4.Філософія, релігія та мистецтво як форми людського освоєння світу.
- 5.Філософські ідеї Стародавньої Індії та їх сучасне значення.
- 6.Сучасна оцінка філософських ідей буддизму, конфуціанства, даосизму.
- 7.Життя та філософська діяльність Сократа.
- 8.Вихідні ідеї філософії Арістотеля.
- 9.Філософське вчення Платона.
- 10.Тлумачення пізнання у філософії Нового часу.
- 11.Філософські ідеї європейського Просвітництва та їх сучасне значення.
- 12.Вчення І. Канта про рівні та форми пізнання.
- 13.Вчення Г. Гегеля про абсолютну ідею.
- 14.Філософія Л. Фейєрбаха та її вплив на європейську філософію.
- 15.Концепція переоцінювання цінностей у філософії Ф. Ніцше.
- 16.Філософія марксизму про предмет та завдання “наукової філософії”.
- 17.Філософська думка Київської Русі.
- 18.Філософська думка Києво-Могилянської академії.
- 19.Суть філософії і медицини.
- 20.Сучасні теорії медицини.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- 1.Взаємозв'язок філософії та медицини. Історико-філософський процес. “Основне питання філософії”: різноманітність підходів.
- 2.Етичні принципи Сократа.
- 3.Платон, Арістотель, Епікур, їх філософські ідеї. Школа стоїків.
- 4.Становлення класичної античної медицини. Гіппократ про людину, природу та причину хвороб.
- 5.Основні ідеї та принципи середньовічної філософії. Теоцентризм. Проблема пізнання. Вчення про людину.
- 6.Етапи середньовічної філософії. Схоластика і містика як напрями середньовічної філософії. Вчення Томи Аквінського.
- 7.Розвиток людини в епоху Середньовіччя. Вчення К. Галена.
- 8.Поняття “Відродження” та характерні риси цієї доби.
- 9.Антропоцентризм. Гуманізм. Утопія.
- 10.Провідні напрями ренесансного філософствування. К. Цельс про медицину.
- 11.Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст. Френсіс Бекон: філософські погляди в медицині.
- 12.Особливості німецької класичної філософії. Філософські ідеї І. Канта та їх

розвиток у його послідовників. “Етика обов’язку” І. Канта в контексті медицини.

13.Філософія Г. Гегеля.

14.“Антропологічний принцип” філософії Л. Фейєрбаха.

15.Формування філософії марксизму. Розвиток марксистської філософії.

16.Метод психоаналізу для лікування неврозів (З. Фройд).

17.Культурологічні та історіософські напрями філософії ХХ ст.

18.Релігійна філософія ХХ ст.

19.Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки.

20.Філософська думка часів Київської Русі.

21.Філософія українського Відродження та Бароко.

22.Філософія Г.С. Сковороди.

23.Класична українська філософія. Філософія в Радянській Україні.

24.Філософія української діаспори в 1920—1990 рр.

25.Розвиток медицини в Україні.

26.Методологічне значення проблеми матерії і руху для біології та медицини.

27.Вклад медицини в розвиток філософських думок про форми руху матерії, простору і часу.

28.Природа свідомості. Свідомість — людина — праця. Антропосоціогенез.

29.Ідеальність та інші властивості свідомості. Свідомість і невідоме.

Свідомість і духовний світ людини.

30.Проблема співвідношення фізіологічного і психічного в медицині. Слово як лікувальний фактор. Місце психотерапії в сучасному житті та структурі професійної діяльності медичного працівника.

31.Особливості прояву законів діалектики в медицині. Всезагальний взаємозв’язок і взаємообумовленість явищ у медицині.

32.Проблема цілісності і структурності в медицині. Одночасне, особливе і загальне. Суть і явище. Проблема одночасного і загального, сутність і явища в медицині.

33.Метод аналогії в діагностичному процесі. Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок.

34.Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення.

35.Проблема життя в смерті у філософії медицини.

36.Медицина і виховання людини. Становлення особистості людини (теоретичні і практичні питання виховання студентів-медиків).

37.Філософія історичних моделей медичної етики: гіппократова модель (принцип “Не нашкодь”). “Клятва Гіппократа” — основа всіх найновіших кодексів лікарської етики. Модель Т. Парацельса (принцип “Роби добро”). Деонтологічна модель (принцип “Дотримання обов’язку”). Біоетична модель медичної етики (принцип “Поваги прав і гідності пацієнта”).

38.Сутність духовного життя суспільства.

39.Індивідуальна і суспільна свідомість.

40.Система суспільної свідомості. Суспільна психологія та ідеологія.

Суспільна свідомість у житті суспільства.

41.Мораль. Релігія. Мистецтво. Культура.

ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – здійснюється під час семінарських занять, а також шляхом відпрацювання заборгованостей і незадовільних оцінок, проведення індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль – семестровий залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Види робіт на семінарських заняттях оцінюються таким чином:

Відповідь на питання семінару до 5 балів;

Написання реферату до 5 балів;

Доповнення до питання семінару до 5 балів.

Оцінка „відмінно” виставляється тоді, коли студент вільно відповідає на питання екзаменаційного білет, викладає основні положення при відповіді на додаткові питання, може пов'язати теоретичний матеріал із життєвими проблемами минулого і сьогодення;

Оцінка „добре” виставляється, коли студент вільно відповідає на питання екзаменаційного білета, орієнтується в матеріалі при відповіді на додаткові питання, може показати життєве значення філософських проблем;

Оцінка „задовільно” виставляється, коли студент може викласти основні положення теорії при відповіді на питання екзаменаційного білета орієнтується в основних проблемах філософії, розуміє її роль у житті суспільства;

Оцінка „незадовільно” виставляється, коли студент не відповідає на питання екзаменаційного білета і не орієнтується в основних проблемах філософії.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Поняття про світогляд, типологія світогляду.
2. Світогляд і філософія.
3. Особливості історичного виникнення філософії.
4. Філософія і міфологія.
5. Співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва.
6. Структура та функції філософського знання.
7. Взаємозв'язок філософії та медицини.
8. Джерела, провідні ідеї та напрями філософської думки Стародавньої Індії.
9. Провідні ідеї та напрями філософії Стародавнього Китаю.
10. Медицина Стародавнього Китаю.
11. Поняття античної філософії.

12. Етапи розвитку античної філософії, її загальні особливості.
13. Розвиток ідей у натурфілософських школах Стародавньої Греції.
14. Ідеї та представники високої класики в розвитку античної філософії.
15. Становлення античної (класичної) медицини. Гіппократ про людину, природу та причину її хвороб.
16. Вихідні ідеї середньовічної патристики.
17. Місце філософії в духовному житті Середньовіччя.
18. Схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії.
19. Розвиток медицини в епоху Середньовіччя. Вчення К. Гелена.
20. Поняття “Відродження” та характерні риси духовного життя цієї доби.
21. Провідні напрями ренесансного філософування: гуманістичний антропологізм, неоплатонізм, натурфілософія.
22. Філософські ідеї Пізнього Відродження.
23. Панорама соціокультурних та духовних процесів в Європі Нового часу та особливості розвитку філософії.
24. Методологічні пошуки Ф. Бекона, Р. Декарта та Т. Гоббса.
25. Ф. Бекон: філософські погляди в медицині.
26. Скептицизм П. Бейля та Д. Юма, сенсуалістські максими Дж. Берклі. Б. Спіноза та Г. Лейбніц — тотожність і відмінність їх вчень про субстанцію.
27. Б. Паскаль та філософія просвітництва про місце і роль людини у світі та суспільні стосунки.
28. Німецька класична філософія як особливий етап розвитку новоєвропейської філософії.
29. Іммануїл Кант — творець німецької класичної філософії.
30. Основні ідеї І. Канта.
31. “Етика обов’язку” І. Канта в контексті медицини.
32. Філософські ідеї Й.-Г. Фіхте та Ф.-В. Шелінга.
33. Філософія Г.-В.—Ф. Гегеля як найвище досягнення німецької класичної філософії.
34. Антропологічний принцип філософії Л. Фейєрбаха.
35. Ідеї розроблення “наукової філософії” у європейській філософії ХІХ ст.
36. Лікарі-філософи Росії ХІХ — першої половини ХХ ст.
37. Культурологічні та історіософські напрями у філософії ХХ ст.
38. Релігійна філософія ХХ ст.
39. Провідні тенденції розвитку світової філософії на межі тисячоліть.
40. Провідні філософські джерела та філософські ідеї часів Київської Русі.
41. Україна — Європа: духовні зв’язки Відродження.
42. Поява професійної філософії в Україні.
43. Особливості філософських курсів Києво-Могилянської академії.
44. Життя та філософська діяльність Г. Сковороди.
45. Філософські ідеї в українській літературі та громадсько-політичних рухах.
46. Особливості розвитку української філософії ХХ ст.
47. Філософія і медицина як ціле явище людської культури і їх роль у

суспільстві.

48. Роль філософії у формуванні стилю наукової думки сучасного медика.
49. Історія взаємовідносин філософії та медицини.
50. Філософська картина світу та медицина.
51. Структура та особливості медичного знання.
52. Проблема матерії і свідомості у філософії та медицині.
53. Вклад медицини в розвиток філософської уяви про форми руху матерії, простору і часу.
54. Діалектика як наука про загальний зв'язок і розвиток у медицині.
55. Поняття законів і їх методологічне значення для медицини.
56. Категорії діалектики і проблеми детермінізму, цілісності та структурності, їх методологічні функції в медицині.
57. Теорія пізнання і її значення для діагностики, лікування та профілактики захворювань.
58. Стилi наукової думки і медицина.
59. Етичні, філософські та психологічні основи діагностики.
60. Методи і прийоми пізнання в медицині.
61. Філософська концепція людини.
62. Специфіка людини як об'єкта філософського і медичного пізнання.
63. Свідомість і самосвідомість: деякі нові філософські і медико-психологічні аспекти проблеми.
64. Цінність людського життя.
65. Феномен смерті.
66. Етичні та філософські проблеми евтазії.
67. Смерть та проблема безсмертя людини.
68. Гуманістичні аспекти лікарської діяльності.
69. Філософія людини в майбутньому.
70. Філософія медицини і медицина як наука.
71. Філософські категорії і поняття медицини.
72. Співвідношення соціального і біологічного в людині.
73. Проблеми норми здоров'я і хвороби.
74. Філософія здоров'я і хвороби.
75. Формування моральної позиції медичного працівника.
76. Філософія принципів взаємовідносин медичного працівника і пацієнта.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Філософія : підручник / І. Бичко, В. Ярошовець, В. Бугров. – К.: ЦУЛ, 2023. - 648 с.

Додаткова

1. Філософія і загальна філософія у медицині / І. Васильєва, А. Верменко. – К.: Медицина, 2019. – 240 с.

2. Андрющенко В.П. Соціальна філософія. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.
3. Баранік М.В. Лекції з філософії. – К.: Ліра До, 2022. – 166 с.
4. Бичко І., Ярошевець В. Філософія : підручник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 648 с.
5. Воронюк О.П. Філософія: підручник. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
6. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії. – К.: Кондор, 2020. – 236 с.
7. Губерський Л.В. Філософія. – К.: Медицина, 2018. – 216 с.
8. Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : навч. посібник для підготовки до заліку та іспиту. – К.: Право, 2023. – 136 с.
9. Європейський словник філософії / Б. Кассен, К. Сігов. - К.: 2021. – 328 с.
10. Кралюк П.М. Історія філософії України. – К.: ЦУЛ, 2019. – 652 с.
11. Лузан А. Вступ до філософії : навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2023. – 136 с.
12. Мозговий Л.І. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2019. – 500 с.
13. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. — К.: Магнолія, 2020. – 284 с.
14. Коротка історія філософії / Найджел Ворбертонк. – К., 2023. – 224 с.
- Лекції з філософії / В.М. Баранник. – К.: Ліра, 2022. – 166 с.
15. ПРАКТИКУМ З ФІЛОСОФІЇ / В.Л. Петрушенко. – К.: Новий світ-2000, 2022. – 256 с.
16. Основи філософії: навч. Посібник / Л.О. Сандюк. – К.: ЦУЛ, 2023. – 412 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. - вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
18. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – К: Вид-во Право, 2023. – 424 с.
19. Філософія: навч. посібник / А.О. Приятельчук. – К.: Вадекс, 2021. – 560 с.
20. Філософія: підручник / О. Шепетяк, О.Шепетяк. - К.: 2020. – 784 с.
21. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
22. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. – 196 с.
23. Хамітов Н., Гармаш Л. Історія філософії : навч. посібник зі словником. – К.: Ларіс, 2020. – 396 с.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні:		
Основи психології та міжособове спілкування	• психологію та психологічну структуру особистості; • психічний стан особистості та психічні процеси, які відбуваються в організмі людини.	• аналізувати людину як особистість; • визначати вплив особистісних якостей на духовне життя людини.
Соціологія	• визначення суспільства як соціальної реальності і цілісної саморегулюючої системи;	• визначати вплив соціальних факторів на духовне життя людини.
Основи етики та деонтології	• основи соціальної диференціації та вплив її на людину. • психологічні основи спілкування медичної сестри та пацієнта	• визначати вплив взаємовідносин у системі «медичний працівник-пацієнт» на процес одужання.
Внутрішньопредметна інтеграція		

Тема 1. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві Тема 2. Філософія і медицина Стародавнього світу Тема 3. Філософія і медицина Середньовіччя	• основні закономірності розвитку природи та суспільства, медицини як галузі людської діяльності; • етапи	• об'єктивно, на наукових засадах аналізувати будь-які, у тому числі, нестандартні, явища й процеси, причинно-наслідкові зв'язки дійсності; • визначати місце та роль певного факту у
--	--	--

та епохи Відродження Тема 4. Філософія і медицина в епоху Нового часу та Просвітництва Тема 5. Німецька класична філософія та марксизм Тема 6. Філософія XIX—XX ст. Тема 7. Філософська думка в Україні Тема 8. Філософський зміст проблеми буття Тема 9. Проблема свідомості у філософії та медицині Тема 10. Діалектика — філософська основа медицини Тема 11. Основні категорії діалектики і проблеми детермінізму, цілісності та структурності в медицині Тема 12. Філософське пізнання. Специфіка медичного пізнання Тема 13. Філософський підхід до розуміння людини Тема 14. Філософські проблеми медицини Тема 15. Духовне життя суспільства	становлення та розвитку філософії і медицини в зарубіжних країнах та в Україні; • головні проблеми диференціації та інтеграції наук про людину як цілісність; • суть діалектичного мислення, творчого аналізу, явищ дійсності; • основи процесу наукового пошуку, форми і методи наукового пізнання; • структуру та суть людської практики, місце медичної діяльності в оздоровленні та розвитку суспільства.	формуванні статусу людини, сенсу діяльності медика, медицини майбутнього; • розумітися на суті нозологізму, гіпократизму та неогіпократизму як крайнощів, які здатні спричинити неадекватні практичні дії медика; • орієнтуватися у системі зв'язків медицини і філософії, розуміти їх значення для формування особистості; • розумітися на релігійно-філософських основах східних систем самооздоровлення; • вміти визначати роль соціальних детермінацій у формуванні психічного здоров'я та виникненні психічних розладів; • визначати сенс соціальних цінностей у системі медичної діяльності; • застосовувати знання законів і категорій діалектики для аналізу валеологічних і патологічних, санологічних проблем хвороби.
---	---	--